

Program specializacije iz družinske medicine in vloga mentorja

Izr. prof. dr. Marija Petek Šter, dr. med.

Mentor in mentorstvo

- **Profesionalna in osebna podpora specializantu s strani izkušene osebe.**

*Harrison R. Mentorship for Newly appointed Physicinas: A strategy for Enhancing patinet safety. J Patient Saf 2014; 10(3): 159-67.

Vloga glavnega mentorja

(UL RS, št. 22/2009, 42/2009 - popr., 22/2010)

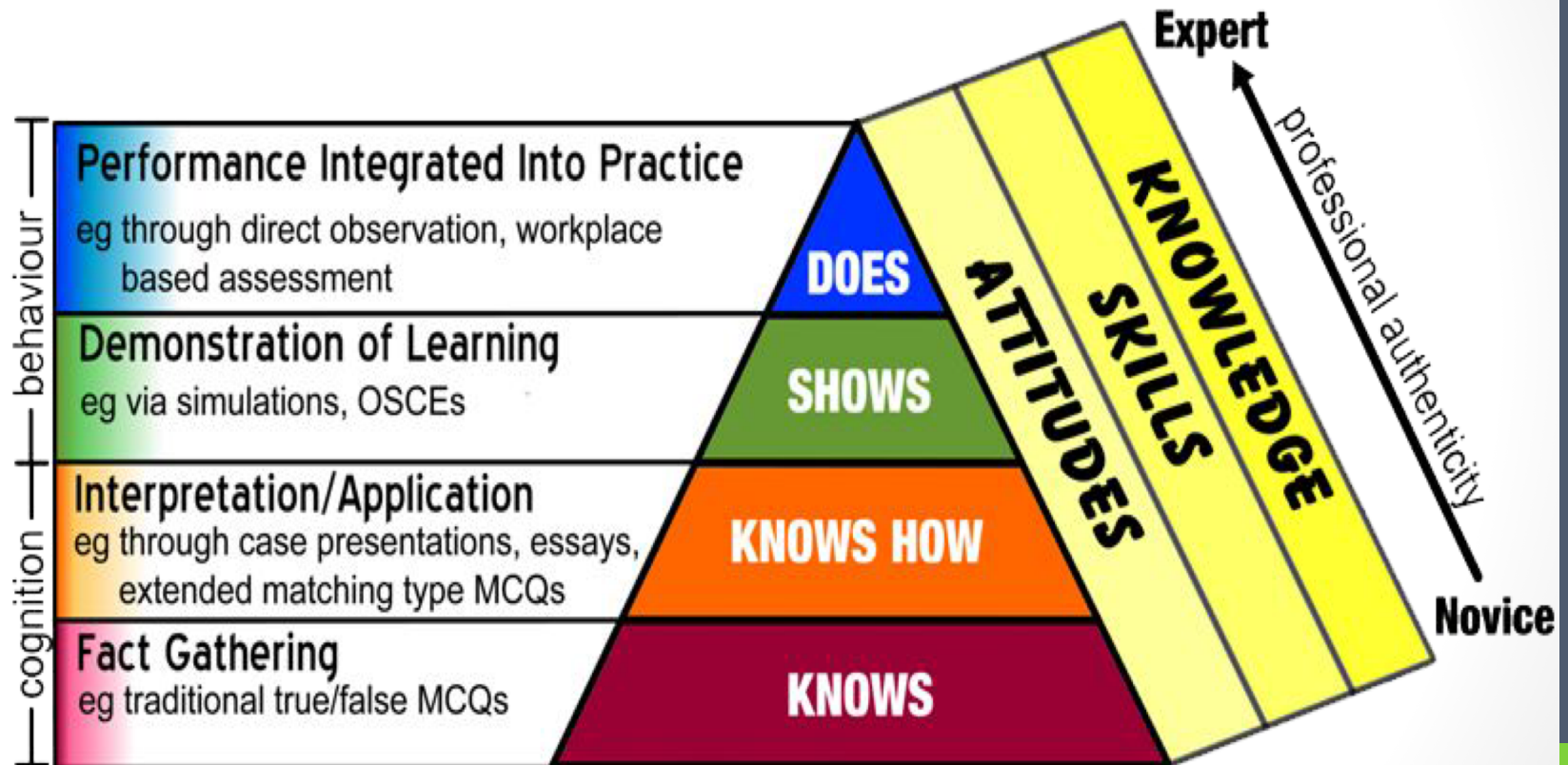
- pred začetkom specializacije pisno predlaga zbornici individualiziran program specializacije za svojega specializanta,
- usklajuje in nadzira potek specializacije ter s tem zagotavlja, da specializacija poteka po programu,
- sodeluje z neposrednimi mentorji in spremlja njihovo delo,
- ocenjuje napredovanje znanja usposabljanja specializanta,
- predlaga podaljšanje določenega dela specializacije, če ugotovi, da specializant v predvidenem času ni pridobil zadostnega obsega znanja in veščin,
- poda enkrat letno poročilo o delu in usposabljanju specializanta koordinatorju specializacije,
- organizira skupinske oblike usposabljanja specializantov.

Naloge mentorja

- Skrbi za:
 - profesionalni razvoj specializanta (posreduje informacije in nasvet, pomoč v konkretnih situacijah)
 - dobro počutje specializanta (empatija in zaupanje)
 - organizacije dela in izobraževanja
 - varnost bolnikov:
 - manj napak
 - manj opozorilno nevarnih dogodkov
 - vzpostavite sistema varnosti v lokalnem okolju
- ***Harrison R. et al.** Mentorship for Newly Appointed Physicians: A Strategy for Enhancing Patient Safety? J Patient Saf 2014;10 (3): 159-167.

MILLER'S PRISM OF CLINICAL COMPETENCE (aka Miller's Pyramid)

it is only in the "does" triangle that the doctor truly performs

Based on work by Miller GE, *The Assessment of Clinical Skills/Competence/Performance*; *Acad. Med.* 1990; 65(9); 63-67
Adapted by Drs. R. Mehay & R. Burns, UK (Jan 2009)

Učenje v mentorskih ambulantah

- Specializant se uči od mentorja po metodi ang „**work-based learning**“:
- Mentor uči z vzgledom
- Eksplicitno učenje
- Učenje s posnemanjem: specializant ponovi postopek, ko se ga je naučil od mentorja
- Podajanje povratne informacije

Postopek izbire kandidatov in priprava na začetek specializacije

- Javni razpis: na nivoju države, za znanega izvajalca
- Izbirni postopek oz. pogovor s koordinatorjem
- Odločba o imenovanju glavnega mentorja
- Začetek specializacije po programu, ki ga mentor in mentoriranec pripravita za prvih 12 mesecev kroženja:
 - Znotraj prvih 12 mesecev kroženja je predviden tudi uvodni ambulantno-modularni del specializacije, ki traja 6 mesecev

Dokumenti, ki jih morate kot mentor poznati

- Pravilnik o specializacijah
- Vsebina specializacije iz družinske medicine
- Seznam pooblaščenih ustanov v regiji in širše, kjer specializanti lahko krožijo
- Navodila za opravljanje specializacije, ki jih dobi vsak specializant

Program specializacije iz družinske medicine

- 20 mesecev ambulantno modularnega dela (v mentorski ambulanti, enkrat mesečno dvodnevni modul)
- 20 mesecev kliničnega kroženja (1x tedensko v mentorski ambulanti)
- Redni letni dopust in študijski dopust v trajanju 45 delovnih dni

SPREJEM SPECIALIZANTA

- Vzeti si čas za učenca/študenta (ustrezen sprejem-spoštovanje, zapomni si njegovo ime)
- Predstavi ga drugemu osebju
- Razkaži mu prostore ambulante
- Pogovor o njegovim dosedanjih izkušnjah in pričakovanjih
- Identifikacija učnih ciljev in predstavitev učiteljevih pričakovanj
- Seznanitev s temeljnimi pravili organizacije prakse, disciplino ipd.

Učni načrt

- KAJ nameravamo učiti ?
- KAKO to mislimo izvesti?
- KDAJ?
- KAKŠNA sredstva so nam za to potrebna?
- ALI delujemo v pravi smeri? (stalno spremljanje napredka specializanta – formativno ocenjevanje in povratne informacije s strani specializanta)

Kaj - CILJI

- Vi in študent morate vedeti kaj želite doseči
 - Znanje
 - Spretnosti - veščine
 - Odnos (stališča)

KDAJ -Priprava programa kroženja

Začetek – npr. 1 mesec v ambulantni

Klinično kroženje

Uvodni ambulantno-modularni del – 6 mesecev

Klinično kroženje

Nadaljevalni ambulantno modularni del- 18 mesecev

Klinično kroženje

Priprava na izpit

Kako začeti v prvem mesecu

- **Seznanitev z:**

- Timom in pravili dela v timu
- Organizacijo dela
- Vsebino dela
- Zadolžitvami in odgovornostjo specializanta

- **Vključitev v delovni proces**

- Reševanje enostavnih problemov iz prakse
- Vzbuditi občutek, da je koristen

Kakšna sredstva potrebujemo- VIRI

- Mentor
- Drugi člani tima (neposredni mentorji)
- Računalniki z internetno povezavo in pritisklinami
- **Prostor za delo specializanta**
- **Opremo za delo specializanta**
- **Denarna sredstva za dodatna izobraževanja specializanta**
- ...

Ocenjevanje - ali sledimo zastavljenim ciljem?

- Ocenjevanje specializanta (podajanje povratne informacije s strani mentorjev, „progress“ testi)
- Ocena učnega programa (ali nam omogoča dosego zastavljenih ciljev?)
- Specializant ocenjuje mentorja (kaj lahko mentor naredi bolje)

Pravice bolnikov

- Bolniki morajo biti v naprej seznanjeni s prisotnostjo specializanta/tem, da bo namesto zdravnika delal specializant**
- Imeti morajo možnost priti kdaj drugič**
- Običajno bolnikov prisotnost specializanta ne moti**

NE (če si mentor)

- Ne bodi nepripravljen**
- Ne bodi omahljiv glede ciljev**
- Ne postavi študenta/specilaizanta v pasivno vlogo**
- Ne bodi zbadljiv, ciničen**
- Ne pusti feedback za konec obdobja učenja**
- Ne ponižuj študenta/specilaizanta**

PREDNOSTI UČENJA V MENTORSKI AMUBLANTI

- Prilagojeno resničnim potrebam
- Temelji na konkretnih problemih
- Upošteva avtonomijo posameznika
- Spodbuja aktivno učenje
- Upošteva obstoječe znanje
- Omogoča dober feedback (povratno informacijo)

NE (če si mentor)

- Ne bodi nepripravljen**
- Ne bodi omahljiv glede ciljev**
- Ne postavi študenta/specilaizanta v pasivno vlogo**
- Ne bodi zbadljiv, ciničen**
- Ne pusti feedback za konec obdobja učenja**
- Ne ponižuj študenta/specilaizanta**